

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

Tételcímek az emelt szintű szóbeli érettségi vizsgára (2022)

IRODALOM

MŰVEK A MAGYAR IRODALOMBÓL I. Kötelező szerzők

1. Romantikus költőszerpek, ars poeticák Petőfi Sándor költészetében
2. Tematikus, szerkezeti és formai változatosság Arany János balladaköltészetében
3. Jellegzetes témák, motívumok, poétikai megoldások Ady világháborús költészetében
4. Az én és a világ kapcsolatának változása, megjelenítése Babits Mihály lírájában
5. Az elbeszélői látásmód és hangnem Kosztolányi Dezső *Pacsirta* című regényében
6. Ki vagyok én? Az önértelmezés, önteremtés mozzanatai József Attila lírájában

MŰVEK A MAGYAR IRODALOMBÓL II. Választható szerzők

7. Csokonai Vitéz Mihály dalköltészetének stíluszintézise a rokokótól a népiességig
8. Prózapoétikai újítások Móricz Zsigmond *Az Isten háta mögött* című regényében
9. A lélektani ábrázolás Krúdy Gyula *A hírlapíró és a halál* és az *Utolsó szivar az Arabs Szürkénél* című ikernovelláiban
10. Antik hagyományok és újklasszicista poétika Radnóti Miklós eklogáiban
11. Szabó Lőrinc *Tücsökzene* című versciklusának szerkezeti, tematikus vonásai az életrajzi emlékezés és a meditáció tükrében
12. Jelképek és motívumok Pilinszky János *Szálkák* című kötetében

MŰVEK A MAGYAR IRODALOMBÓL III. Kortárs szerzők

13. A tündéri realizmus. Valóság és irodalom kapcsolatának megjelenése Lázár Ervin *Csillagmajor* című elbeszélésciklusában

MŰVEK A VILÁGIRODALOMBÓL

14. Dante Alighieri *Isteni színjátéka* első éneke (*Pokol*) szövegének jelentésrétegei, az allegorikus olvasat lehetőségei
15. Az elbeszélői hang többszólamúsága Emily Brontë *Üvöltő szelek* című regényében
16. A polifónia különböző szólamai Fjodor Mihajlovics Dosztojevszkij *Bűn és bűnhődés* című eszmeregényében

SZÍNHÁZ ÉS DRÁMA

17. Szerkesztésmód és létértelmezés – a drámai költemény műfajának meghatározó szerepe Madách Imre *Az ember tragédiája* című művében
18. Az ibseni dramaturgia jellemzői, az analitikus szerkesztésmód érvényesülése Ibsen Nóra (*Babaszoba*) című drámájában

AZ IRODALOM HATÁRTERÜLETEI

19. Pennaháborúk. Különböző korok irodalmi vitái, perei a magyar irodalomban a 19. században és a 20. század első felében: Árkádia-per, Iliász-pör, Ady-reviziós vita

INTERKULTURÁLIS JELENSÉGEK ÉS A HATÁRON TÚLI IRODALOM

20. Táj és ember harmóniája, hűség és megmaradás Kós Károly *Varju nemzetség* című krónikás regényében

MAGYAR NYELV

KOMMUNIKÁCIÓ

1. A kommunikáció célját és funkcióját kifejező nyelvi eszközök
2. A vizuális és nyelvi jel, a vizuális és nyelvi kommunikáció
3. A kommunikáció formája: a szóbeliség és az írásbeliség

A MAGYAR NYELV TÖRTÉNETE

4. Az *Ómagyar Mária-siralom* felépítése, alaktani, jelentéstani, stilisztikai sajátosságai
5. A nyelvújítás hatása, értékelése. Az ortológus-neológus vita
6. A szókincs jelentésváltozásának típusai különböző nyelvtörténeti korok szövegeiben

EMBER ÉS NYELVHASZNÁLAT

7. Az információs társadalom hatása a nyelvhasználatra, nyelvi érintkezésre
8. Határon túli magyarnyelvűség: a nyelvközösség helyzete és nyelvhasználata közötti összefüggés

A NYELVI SZINTEK

9. A hangkapcsolódási szabályosságok típusai
10. A szavak szófaji rendszerbe sorolásának kritériumai
11. Az egyszerű és összetett mondatok típusainak felismerése

A SZÖVEG

12. Ismeretterjesztő szövegek elemzése a címzettek, a téma, a szóhasználat és a megszerkesztettség szempontjából
13. Az elbeszélő, a leíró és az érvelő közlésmód
14. Grammatikai és jelentésbeli kapcsolóelemek a szövegben

A RETORIKA ALAPJAI

15. A szónoklat felépítése: a beszéd részei
16. Érvtípusok, érvelési hibák

STÍLUS ÉS JELENTÉS

17. A szövegstílus hangzásbeli sajátosságai (például: zeneiség, ritmika, különféle hanghatások)
18. Az állandósult nyelvi formák (szólás, szállóige, állandósult szókapcsolatok, nyelvi panelek)
19. A szóképek stiláris szerepe (szinesztézia, szinekdoché, allegória, szimbólum)
20. A mondatszerkezet stiláris változatai: a verbális stílus, a nominális stílus